

GİDERLERLE İLGİLİ ÖZEL DOSYALAR

DÖNEMSELLİK İLKESİ ÇERÇEVESİNDE VADELİ MEVDUAT HESAPLARININ DEĞERLEMESİ NASIL YAPILIR?

ÖZEL DOSYA NO:23

5228 Sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin 1/b bent hükmü ile VUK'nun 281 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Alacaklar mukayyet değerleriyle değerlendirilir." ibaresi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Alacaklar mukayyet değerleriyle değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır."

Yapılan bu düzenleme ile yıllardır tartışılan bir konu daha açıklığa kavuşmuş olmaktadır. Bilindiği üzere daha önce 67 seri no'lu KVK Genel Tebliği'nin 7. bölümü ile; mevduat hesaplarıyla ilgili olarak bankalar tarafından değerlendirme günü itibariyle gider tahakkuku yapılarak kurum kazancından indirilen faiz tutarlarının mevduat sahipleri tarafından da değerlendirme günü itibariyle gelir tahakkuku yapılarak kurum kazancına dahil edilmesi yönündeki düzenleme Danıştay tarafından iptal edilmiş bulunmaktaydı. Bu iptal kararından sonra mükellefler eskiden olduğu gibi vadeleri dolmamış olan mevduat hesaplarına değerlendirme yapmak suretiyle faiz hesaplamamakta idiler.

Bu nedenle doğan boşluk sonrasında, bankalarca gider yazılan bir tutarın işlemin diğer tarafı olan mevduat sahiplerince aynı dönemde gelir yazılmaması nedeniyle Hazine açısından vergi gelirleri itibariyle dönem kayması olmaktadır. 5228 Sayılı Kanunun 59 uncu maddesi ile yapılan düzenleme sonrasında bahse konu sakınca giderilmiş olmaktadır. Bundan böyle ticari işletmelerinin aktifine kayıtlı mevduat hesapları bulunan mükellefler, bu hesapları dolayısıyla vadesinde elde edecekleri faiz gelirinden değerlendirme gününe kadar oluşan kıst döneme ait kısmı ilgili oldukları dönemde gelir yazmak suretiyle kurum kazançlarına dahil edeceklerdir. Bu değişiklik 01.01.2004 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 31 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Örneđin; (ABC) Limited Őirketi'nin, 01.08.2007 tarihinde açtırmıő olduğu 1 yıl vadeli mevduat hesabı dolayısıyla vade tarihi olan 01.08.2008 tarihinde 60.000 YTL faiz geliri elde ettiği bir durumda söz konusu kazancın tamamı eskiden olduğu gibi 2007 yılı kurum kazancının tespitinde değil, toplam faiz gelirinin 01.08.2007 – 31.12.2007 tarihleri arasında kalan beő aylık kıst döneme isabet eden kısmı olan 25.000 YTL 2007 yılı kurum kazancının hesabında, 01.01.2007 – 31.07.2007 tarihleri arasında kalan yedi aylık kıst döneme isabet eden kısmı olan 35.000 YTL ise 2008 yılı kurum kazancının hesabında gelir olarak dikkate alınacaktır.

Bu uygulama ticari işletmelerin aktifine kayıtlı vadeli mevduat hesaplarının değerlemesine ilişkin olup, Gelir Vergisi Kanunu'nun "Menkul Sermaye İratları" başlıklı 75 inci maddesinin 7, 12 ve 14 üncü bentleri kapsamında gerçek kişilerin şahsi sermayeleri dolayısıyla elde ettikleri faiz gelirlerini kapsamamaktadır. Dolayısıyla gerçek kişiler Gelir Vergisi Kanunu'nun "Menkul Sermaye İratları" başlıklı 75 inci maddesinin 7, 12 ve 14. bentleri kapsamında elde ettikleri; mevduat faizleri, özel finans kurumlarından elde edilen kar payları ve repo kazançları eskiden olduğu gibi vadesinde elde edilmiş sayılacak kıst getiri hesabı yapılmayacaktır.